

Program zaktualizowany w dniu 15 września 2023 r.

Zatwierdzam

Waldemar Buda
Minister Rozwoju i Technologii

Program Ministra Rozwoju i Technologii pn. „Innowacje dla cyfrowej, zielonej, zdrowej i społecznie zrównoważonej przyszłości”

Podstawa prawna

Program Ministra Rozwoju i Technologii pn. „Innowacje dla cyfrowej, zielonej, zdrowej i społecznie zrównoważonej przyszłości”, zwany dalej „Programem”, zostaje ustanowiony w obszarze innowacyjności gospodarki realizując politykę innowacyjną państwa na podstawie art. 21a ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2474), zwanej dalej „ustawą”.

Pomoc finansowa w ramach Programu udzielana jest z przeznaczeniem na wspieranie innowacyjności zgodnie z art. 21b pkt 3 ustawy, w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego, o którym mowa w art. 21e pkt 1 ustawy.

Zakres pomocy w ramach Programu jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 września 2018 r. *w sprawie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki* (z późniejszymi zmianami). Zgodnie z ww. rozporządzeniem pomoc finansowa niestanowiąca pomocy publicznej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki może być udzielana m.in. na realizację zadań związanych z wypracowaniem i testowaniem instrumentów wspierających działalność innowacyjną, popularyzacją innowacyjnych rozwiązań w gospodarce i społeczeństwie, promowaniem technologii i innowacji jako kluczowego narzędzia w adresowaniu wyzwań gospodarczych, środowiskowych i społecznych, a także na opracowanie prototypów usług lub narzędzi docelowo przeznaczonych do powszechnego stosowania przez podmioty, o których mowa w art. 21c ustawy.

Cele Programu

Celami Programu są:

- 1) wsparcie przedsiębiorców tworzących, rozwijających i wdrażających innowacyjne rozwiązania o dużym potencjale przyspieszenia cyfrowej, zielonej i społecznej transformacji gospodarki,
- 2) wsparcie energetycznej transformacji przedsiębiorstw poprzez promowanie i inspirowanie innowacyjnych rozwiązań w tej dziedzinie,

- 3) wsparcie cyfrowej transformacji przedsiębiorstw poprzez promowanie rozwiązań z wykorzystaniem sztucznej inteligencji,
- 4) budowanie świadomości i kompetencji na rzecz rozwoju modelu gospodarki cyrkularnej (o obiegu zamkniętym),
- 5) promowanie nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań w różnych obszarach ważnych dla życia społeczno-gospodarczego – zdrowia, środowiska, edukacji, sportu,
- 6) promowanie kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości wśród młodych ludzi,
- 7) promowanie społecznego wymiaru innowacji poprzez docenianie i inspirowanie w różnych organizacjach społecznych innowacyjnych inicjatyw kierowanych do pracowników, seniorów, osób z niepełnosprawnościami i innych grup z ryzykiem wykluczenia społecznego,
- 8) zachęcanie do współpracy, do wspólnego rozwiązywania złożonych problemów w sposób kreatywny i przynoszący korzyści dla jednostek, organizacji, społeczeństw i świata,
- 9) krzewienie kultury innowacyjności i otwartości na duże zmiany i nowe rozwiązania.

Cyfrowa transformacja gospodarki jest obecnie jednym z najważniejszych procesów, które kształtują rozwój światowej gospodarki. Wprowadzenie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w gospodarce pozwala na przyspieszenie procesów biznesowych, zwiększenie efektywności przedsiębiorstw oraz poprawę jakości usług. Postęp technologiczny zachodzi też w innych sferach i przyczynia się do coraz większego ucyfrowienia życia codziennego ludzi.

Jednym z kluczowych aspektów cyfrowej transformacji gospodarki jest zwiększenie wydajności produkcji poprzez wdrożenie zaawansowanych technologii, takich jak robotyka, sztuczna inteligencja czy Internet rzeczy. Wraz z postępowaniem w ich rozwoju i wdrażaniu firmy zyskują możliwość automatyzacji procesów, co pozwala na zmniejszenie kosztów produkcji oraz skrócenie czasu potrzebnego na realizację zadań. Wprowadzenie nowoczesnych technologii pozwala na przyspieszenie rozwoju przedsiębiorstw i zwiększenie ich zysków oraz pozytywnie wpływa na konkurencyjność na polskim, europejskim i globalnym rynku.

Zielona transformacja gospodarki staje się coraz bardziej istotnym wyzwaniem ze względu na rosnący problem zanieczyszczenia środowiska, zmiany klimatu i wyczerpywanie się ograniczonych zasobów naturalnych. Wprowadzenie zrównoważonych technologii i praktyk w sektorze gospodarczym przyczynia się do zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko naturalne i poprawy jakości życia ludzi.

Równie ważnym przejawem zielonej transformacji gospodarki jest rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym. Wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań, takich jak recykling i ponowne wykorzystanie odpadów, odzysk surowców rzadkich, pozwala na zmniejszenie

ilości odpadów, wykorzystania surowców naturalnych oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów i w konsekwencji na poprawę jakości powietrza oraz wody.

Społecznie zrównoważony rozwój ma miejsce wówczas, gdy w strategiach rozwojowych państwa i innych organizacji uwzględniany jest dobrostan wszystkich uczestników życia społeczno-gospodarczego i podejmowane są działania na rzecz aktywnego włączenia w procesy rozwojowe wszystkich grup społecznych, dając im jednocześnie możliwość czerpania korzyści ze wzrostu i rozwoju gospodarczego. Społeczna transformacja gospodarki może pomóc w zmniejszeniu nierówności społecznych poprzez poprawę warunków pracy, równouprawnienie, zapewnienie godziwych warunków wynagrodzenia oraz ochronę zdrowia i bezpieczeństwa pracowników. Społeczna transformacja gospodarki może również przyczynić się do rozwoju lokalnych społeczności i sektora MŚP, co z kolei pozytywnie wpływa na wzrost gospodarczy oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Adresaci Programu

Program jest kierowany do trzech grup uprawnionych do otrzymania pomocy finansowej na podstawie art. 21c ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, tj.:

- 1) osób fizycznych rozpoczynających działalność w obszarze innowacyjności gospodarki;
- 2) przedsiębiorców;
- 3) partnerów społecznych i gospodarczych w rozumieniu art. 5 pkt 7 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r. poz. 225).

W ramach Programu zostanie przeprowadzony Konkurs skierowany do następujących kategorii osób i podmiotów wpisujących się w wyżej wymienione grupy beneficjentów:

- **mikro, mali i średni przedsiębiorcy** prowadzący działalność na terenie Polski

Wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorców przynosi wiele korzyści dla krajowej gospodarki. Przedsiębiorstwa te często zatrudniają lokalnych pracowników i mają wpływ na rozwój miejscowych społeczności, przyczyniając się do ich spójności społecznej i wzrostu gospodarczego. Stanowią one również główny motor rozwoju gospodarczego, generujący większość nowych miejsc pracy.

Wsparcie skierowane dla MŚP wywiera również pozytywny wpływ na rozwój innowacji i postępu technologicznego. Mniejsze przedsiębiorstwa często są bardziej kreatywne i elastyczne niż duże korporacje, i tworzą przełomowe rozwiązania technologiczne poprawiające produktywność procesów w dużych firmach i zasilające portfolio innowacyjnych produktów tych firm. Pobudzanie innowacyjności w małych i średnich firmach może również pomóc w redukcji nierówności społecznych i ekonomicznych.

- **Studenci** (3-5 osobowe zespoły studentów) z innowacyjnymi pomysłami na biznes, tj. osoby fizyczne rozpoczynające działalność w obszarze innowacyjności gospodarki

Studenci rozpoczynający działalność w obszarze innowacyjności gospodarki to młode osoby, które chcą wykorzystać swoją kreatywność i pomysły do rozwoju i wykorzystania nowych technologii, produktów lub usług. Posiadają niejednokrotnie nie tylko teoretyczną wiedzę, ale także zdolności praktyczne, które wykorzystują do realizacji swoich innowacyjnych projektów.

Studenci rozpoczynający działalność w obszarze innowacyjności gospodarki często napotykają jednak trudności finansowe i organizacyjne. Dlatego też potrzebny jest szeroki katalog działań, które pomogą im wprowadzić na rynek nowe rozwiązania, stanowiące potencjalną siłę napędową dla postępu technologicznego w polskim przemyśle, a także źródło lepszego zaspokajania potrzeb społecznych w różnych obszarach. Proponowane w ramach Programu wsparcie ma nie tylko wymiar finansowy, ale przede wszystkim nastawione jest na promocję innowacyjnych pomysłów i zainteresowanie potencjalnych sponsorów ich dalszym rozwojem, a także motywację dla innych młodych ludzi do podejmowania tego typu inicjatyw.

- **organizacje społeczne i gospodarcze**, tj. partnerzy społeczni i gospodarczy w rozumieniu art. 5 pkt 7 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Organizacje społeczno-gospodarcze to podmioty, które angażują się w kwestie społeczne i gospodarcze dla poprawy jakości życia obywateli i określonych grup społecznych. Mogą one działać na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub międzynarodowym i skupiać się na różnych obszarach, takich jak ochrona środowiska, prawa człowieka i pracownika, kultura, sport, zdrowie czy edukacja.

Rola organizacji społecznych jest bardzo ważna w ekosystemie innowacji z kilku względów. Same mogą być innowacyjnymi organizacjami, tworząc, rozwijając i wdrażając innowacyjne rozwiązania zaspokajające ważne potrzeby społeczne. Ich zasięg działania jest często większy niż pojedynczego przedsiębiorstwa, stąd siła oddziaływania odpowiednio większa. Jednocześnie angażują się w działania, często w innowacyjny sposób i z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, którymi prywatne podmioty nie są zainteresowane lub których nie są w stanie podjąć z uwagi na różne ograniczenia, a które są bardzo ważne dla włączenia wszystkich grup i jednostek w rozwój społeczno-gospodarczy, poprawiając ich dobrostan. Organizacje społeczne mogą też oddziaływać na innowacyjność całego ekosystemu, promując innowacyjne inicjatywy, projekty czy postawy. W końcu same mogą być liderem i ambasadorem innowacyjnych usług czy inicjatyw adresujących ważne problemy społeczno-gospodarcze, w tym sprzyjające włączeniu społecznemu.

Kategorie konkursowe przewidziane w ramach Programu

Konkurs „ Technologia jutra”

Konkurs dla przedsiębiorstw z sektora MMŚP, które posiadają nowe technologie, na etapie dojrzałości co najmniej prototypu (TRL 6), ale przed uruchomieniem pierwszej pełnoskalowej produkcji. Konkurs realizowany jest w trzech tematycznych ścieżkach konkursowych:

- 1) czyste technologie (Clean tech) wspierające zieloną transformację gospodarki;
- 2) cyfrowe technologie (Digi tech) wspierające działalność firm i podnoszące ich produktywność;
- 3) technologie dla poprawy dobrobytu (Tech4Well-being) poprawiające zdrowie, komfort i jakość życia ludzi.

Ścieżka Czyste technologie:

Do udziału w konkursie mogą zgłaszać się startupy i inne przedsiębiorstwa, które są na końcowym etapie opracowania nowych technologii służących:

- oszczędzaniu energii i jej magazynowaniu,
- oszczędzaniu wody i innych cennych zasobów,
- substytucji surowców rzadkich lub szkodliwych substancji,
- proekologicznym innowacjom z istotnym pozytywnym wpływem na środowisko (np. innowacyjne opakowania, rozwiązania recydingowe itp.).

Współczesny świat stawia przed społeczeństwem wiele wyzwań związanych z zagrożeniami dla środowiska naturalnego oraz zmianami klimatycznymi. Jednym z najważniejszych problemów, którym obecnie musimy stawić czoła, jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju, czyli stymulowanie wzrostu gospodarczego, jednocześnie minimalizując wpływ negatywnych konsekwencji tego rozwoju na środowisko naturalne. W tym kontekście rozwój czystych technologii staje się coraz bardziej kluczowy dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

Czyste technologie to to sektor gospodarki, który koncentruje się na dostarczaniu innowacyjnych rozwiązań technologicznych, które pozwalają na zmniejszenie negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko. Skupia się na takich obszarach jak oszczędzanie energii i jej magazynowanie, oszczędzanie wody oraz innych cennych zasobów, substytuty dla surowców rzadkich lub szkodliwych substancji oraz inne proekologiczne innowacje, takie jak innowacyjne opakowania czy rozwiązania recydingowe.

Jednym z głównych powodów, dla których clean tech ma duży potencjał wzrostu, jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń atmosfery. Czyste technologie, takie jak panele słoneczne, turbiny wiatrowe, baterie magazynujące energię

i systemy inteligentnego zarządzania energią, pozwalają na bardziej efektywne i zrównoważone wykorzystanie energii.

Innowacyjne rozwiązania do oszczędzania wody powinny być rozwijane, ponieważ w wielu regionach Polski daje się odczuć rosnący problem suszy. Woda jest jednym z najważniejszych zasobów naturalnych, a jej niedobór może prowadzić do poważnych konsekwencji, w tym kryzysów żywnościowych. Systemy do gromadzenia wody deszczowej, efektywne metody nawadniania roślin, a także technologie recyklingowe pozwalają na zrównoważone wykorzystanie wody.

Wiele surowców naturalnych jest wykorzystywanych w produkcji różnorodnych produktów, ale ich wydobycie i przetwarzanie może przyczyniać się do degradacji środowiska i zanieczyszczenia wody, powietrza i gleby. Materiały biodegradowalne, substytuty dla tworzyw sztucznych oraz innowacyjne rozwiązania w zakresie produkcji energii, mogą pomóc w ograniczeniu wykorzystania szkodliwych substancji.

Istotne znaczenie może mieć również tworzenie innych proekologicznych innowacji, które mają pozytywny wpływ na środowisko, takich jak innowacyjne opakowania czy rozwiązania recyklingowe. Wszystkie te innowacje pomagają w ograniczeniu negatywnego wpływu na środowisko naturalne i przyczyniają się do poprawy jakości życia i ochrony bioróżnorodności.

Ścieżka Cyfrowe technologie

Do udziału w konkursie mogą zgłaszać się startupy i inne przedsiębiorstwa, które są na końcowym etapie opracowania nowych technologii służących:

- poprawie bezpieczeństwa w sieci (technologie cyberbezpieczeństwa),
- automatyzacji / wspomaganiu procesów podejmowania decyzji w firmach,
- zwiększaniu odporności firm na kryzysy,
- digitalizacji firm z użyciem zaawansowanych technologii (np. web 3.0, metaverse, VR, blockchain, AI) w celu poprawy produktywności firm i ich innowacyjnej oferty biznesowej.

Rozwój technologiczny stał się jednym z kluczowych czynników wpływających na zmiany gospodarcze i społeczne. W tym kontekście innowacyjne technologie cyfrowe odgrywają istotną rolę w transformacji cyfrowej zarówno firm, jak i społeczeństwa.

Jednym z najważniejszych obszarów związanych z intensywnym korzystaniem z technologii cyfrowych jest bezpieczeństwo w ich stosowaniu. Wraz z rosnącą liczbą przestępstw w sieci, rozwój innowacyjnych rozwiązań z zakresu cyberbezpieczeństwa staje się kluczowy dla ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z działalności w Internecie. Współczesne firmy powinny inwestować w innowacyjne narzędzia zabezpieczające swoje systemy przed atakami, w celu zapewnienia nie tylko bezpieczeństwa swoim klientom i pracownikom, zabezpieczenia ich danych osobowych, ale również ochrony swojego wizerunku i reputacji.

Pojęcie cyfrowych technologii odnosi się również do innowacji automatyzujących i wspomagających procesy podejmowania decyzji w firmach. Technologie te pozwalają na szybkie przetwarzanie dużych ilości danych i udzielanie odpowiedzi na pytania biznesowe w czasie rzeczywistym, co z kolei prowadzi do poprawy wydajności i redukcji kosztów.

Innowacyjne rozwiązania zwiększające odporność firm na kryzysy to kolejny obszar, w którym technologie cyfrowe odgrywają ważną rolę. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii cyfrowych, firmy mogą szybciej i sprawniej reagować na kryzysy, jakie mogą pojawić się na rynku. Umożliwiają one zdalne zarządzanie firmą, zdalną pracą, a także wdrażanie innowacyjnych rozwiązań sprzyjających zwiększaniu marżowości produktów.

Nie mniej istotnym obszarem związanym z digitalizacją są innowacyjne rozwiązania dla firm, wykorzystujące najnowsze technologie cyfrowe, takie jak web 3.0, metaverse, VR, blockchain czy sztuczna inteligencja. Dzięki tym rozwiązaniom firmy mogą tworzyć nowe modele biznesowe, zwiększać swoją efektywność i konkurencyjność, a także generować nowe możliwości rozwojowe zarówno dla siebie, jak i dla całego społeczeństwa.

Ścieżka Technologie dla poprawy dobrobytu

Do udziału w konkursie mogą zgłaszać się startupy i inne przedsiębiorstwa, które są na końcowym etapie opracowania nowych technologii służących:

- poprawie zdrowia i żywienia,
- innowacyjnemu rozwojowi branż sportu i wypoczynku,
- funkcjonowaniu inteligentnych miast i wsi (SmartCity & SmartVillage).

Innowacje z zakresu zdrowia i żywienia, branży sportu i wypoczynku oraz inteligentnych miast i wsi mają na celu zwiększenie jakości życia i poprawę zdrowia fizycznego i dobrego samopoczucia obywateli.

Innowacje w dziedzinie zdrowia i żywienia, takie jak aplikacje i urządzenia mobilne, monitorujące poziom aktywności fizycznej i żywienia, czy narzędzia do zdalnego monitorowania pacjentów znajdują coraz szersze zastosowanie. Dzięki nim ludzie mają możliwość lepszego zadbania o swoje zdrowie i wprowadzania pozytywnych zmian w stylu życia. Innowacje te mają również znaczny wpływ na sektor medyczny, pozwalając na lepszą opiekę nad pacjentami i skuteczniejsze leczenie.

Innowacje na rzecz rozwoju inteligentnych miast i wsi to najczęściej rozwiązania z zakresu technologii informacyjnych i komunikacyjnych, które mają na celu poprawienie jakości życia mieszkańców miast i wsi. Inteligentne miasta i wsie wykorzystują różnego rodzaju urządzenia i systemy informatyczne, aby zarządzać energią, transportem, odpadami i wodą. Dzięki temu mieszkańcy mają dostęp do bardziej zrównoważonych, niezawodnych i przyjaznych dla środowiska usług publicznych, co przekłada się na wzrost ich dobrostanu.

Konkurs „AI4US - Sztuczna inteligencja w służbie ludzi i planety”

Konkurs dla osób fizycznych – studentów – działających wspólnie w zespołach 3-5 osobowych na innowacyjne pomysły na biznes z zastosowaniem sztucznej inteligencji, które wymagają współpracy, współtworzenia i współdziałania osób z różnymi kompetencjami i doświadczeniem. Pomysły te powinny być skoncentrowane na innowacyjnych rozwiązaniach adresujących wyzwania wpisujące się w cele zrównoważonego rozwoju. Mogą to być rozwiązania, które adresują wyzwania w skali globalnej i mają szerokie oddziaływanie / zastosowanie lub takie rozwiązania, które zmieniają życie lokalnych społeczności i grup.

Do udziału w konkursie mogą zgłaszać się osoby fizyczne działające wspólnie w zespole, które planują rozpoczęcie działalności gospodarczej w oparciu o biznesplan, w którym zaproponują innowacyjne rozwiązanie wykorzystujące sztuczną inteligencję. Konkurs realizowany jest w dwóch ścieżkach tematycznych:

1) lepsza troska o planetę, w szczególności:

- ograniczenie / przeciwdziałanie marnotrawstwu jedzenia,
- kolejne życie (bez)użytecznych rzeczy,
- oszczędność energii,
- mądre zarządzanie plastikiem;

2) lepsza troska o ludzi, w szczególności z zakresie:

- zdrowia i dobrych nawyków żywieniowych,
- inteligentnych budynków / pomieszczeń,
- bezpiecznej, ekologicznej i wygodnej podróży,
- dbałości o ludzi starszych.

Konkurs „Lider inkluzyjnych innowacji”

Konkurs jest kierowany do organizacji społecznych i gospodarczych, które mają udokumentowane osiągnięcia o pozytywnym wpływie na społeczność, na rzecz której działa dana organizacja, i mogą stanowić wzór do naśladowania dla innych organizacji w dziedzinie innowacji społecznych. Osiągnięcia te muszą w sposób bezpośredni odnosić się do rozwijania, wprowadzania i promowania innowacji skoncentrowanych na równości i włączeniu społecznym. Mogą to być rozwiązania innowacyjne, których głównym celem jest działanie na rzecz włączenia społecznego albo rozwiązania, przy których projektowaniu ten aspekt odegrał znaczącą rolę.

Celem konkursu skierowanego do organizacji społecznych i gospodarczych jest identyfikacja, poznanie i wypromowanie nowych, kreatywnych usług, procesów,

projektów i inicjatyw, które mogą być zastosowane szerzej i zmienić funkcjonowanie wielu grup i środowisk na lepsze.

Czas trwania Programu

Zgłoszeń do Konkursu organizowanego w ramach Programu można dokonywać od dnia rozpoczęcia naboru, do wyznaczonej godziny w dniu, w którym upływa termin na dokonanie zgłoszenia do Konkursu w ramach ostatniej z jego rund. Konkurs jest podzielony na rundy konkursowe. Ich terminy określa Regulamin Konkursu.

Zasady i warunki udziału

Zasady i warunki udziału w Konkursie organizowanym w ramach Programu szczegółowo określa Regulamin Konkursu stanowiący Załącznik do Programu.

Budżet

Budżet Programu to 6.300.000 zł.

Załącznik:

Regulamin Konkursu w ramach Programu Ministra Rozwoju i Technologii pn. „Innowacje dla cyfrowej, zielonej, zdrowej i społecznie zrównoważonej przyszłości”